

2017/109

 **KOPIE**



ONTVANGEN 21 DEC. 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

NHL  
T.a.v. College van Bestuur  
Postbus 1080  
8900 CB LEEUWARDEN

Hoger Onderwijs en  
Studiefinanciering  
Rijnstraat 50  
Den Haag  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
www.rijksoverheid.nl

20 DEC. 2017

Datum

Betreft Besluit macrodoelmatigheid Ad Online Content Creator

Onze referentie  
1298232

Uw brief van  
22 november 2017

Uw referentie  
01.06.03

Bijlagen  
1

Geacht College,

Met uw brief van 22 november 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 27 november 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Online Content Creator te verzorgen als bekostigd programma (voltijd) in de gemeente Leeuwarden. De opleiding is voorgesteld in het Croho-onderdeel Economie en de studielast is door u bepaald op 120 studiepunten.

#### Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 december 2017, kenmerk 2017/109, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

#### Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Online Content Creator te verzorgen als bekostigd programma in de gemeente Leeuwarden.

Voorts is de brief 'Wetsvoorstel invoering associate degree-opleiding' (2 maart 2017, kenmerk 1106268) van toepassing. Dit in acht nemende, gaat het hier om een besluit dat rechtskracht verkrijgt op het moment dat de wet Invoering associate degree-opleiding in werking treedt. Dat moment zal bij koninklijk besluit worden bepaald.

#### Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

#### Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar de genoemde adviezen van de CDHO.

*Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op [www.bezwaarschriftenocw.nl](http://www.bezwaarschriftenocw.nl)*

**Croho-procedure**

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien het programma niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Vereniging Hogescholen, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,  
Namens,  
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

  
F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap  
t.a.v. de Minister  
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven  
Postbus 16375  
2500 BJ DEN HAAG

**Advies** Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 27 november 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden om de hbo Ad Online Contentcreator als bekostigde opleiding te verzorgen te Leeuwarden (brief van 22 november 2017 met kenmerk 01.06.03). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum  
14 december 2017

onderwerp  
nieuwe opleiding  
Noordelijke Hogeschool  
Leeuwarden  
Volttijd  
hbo Ad  
Online Contentcreator  
Leeuwarden

ons kenmerk  
2017/109

bijlage  
beoordelingskader

**Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs**

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden om de hbo Ad Online Contentcreator als bekostigde opleiding te Leeuwarden te verzorgen.

**Beoordelingskader**

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

**Omschrijving van de aanvraag**

Aanvrager wil de hbo Ad Online Contentcreator in Leeuwarden aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Ad in het Croho onderdeel Economie. De opleiding omvat 120 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit webvormgeving (Photoshop, fotografie, film, grafisch, Wordpress), tekstuele vaardigheid (wervend schrijven, journalistiek schrijven, schrijven voor online media), marketing, psychologie en enige technische vakken ter ondersteuning. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4 diploma of havo diploma. Afgestudeerden van de opleiding kunnen aan het werk als marketing- en communicatiemedewerker, webredacteur, tekstschrijver of social mediaredacteur. Zij kunnen eventueel doorstromen in de hbo bacheloropleiding Communicatie.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

**Motivering**

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 2 van 7 *Beoordeling criterium a Beleidsregel*

Aanvrager stelt dat de opleiding nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. Ter onderbouwing van die stelling heeft aanvrager de voorgenomen opleiding vergeleken met de bekostigde Ad Crossmediale Communicatie (Hogeschool Rotterdam en Inholland), de Ad Creative Media Professional (Stenden, start naar verwachting september 2018), de Ad Communicatie (Avans, start naar verwachting in september 2018), de Ad Online Marketing & Sales (HAN, gestart in september 2017) en de onbekostigde Ad's Marketingcommunicatie van Schoevers en Media Design van LOI.

De Ad Crossmediale communicatie is gericht op verschillende media; van print en live evenementen tot online communicatie, en is daarmee veel breder dan de voorgenomen Ad Online Contentcreator. De Ad Creative Media Professional is hier sterk aan verwant. Ook de Ad Communicatie van Avans is veel breder van opzet dan de voorgenomen Ad en is gericht op verschillende media, online en offline, marketing en communicatie.

De bekostigde Ad Online Marketing & Sales en de onbekostigde Ad Marketingcommunicatie leggen het zwaartepunt op de commerciële kanten van communicatie. Ondernemerschap en het schrijven van marketingstrategieën zijn veel sterker vertegenwoordigd in het curriculum dan creatief schrijven en online vormgeving. Die elementen spelen bij de voorgenomen Ad Online Contentcreator wel een prominente rol.

De onbekostigde Ad Media Design tenslotte is technischer van insteek. In de Ad Online Contentcreator zijn wel enkele technische onderdelen opgenomen, zoals HTML programmeren en werken met Wordpress, maar deze vakken zijn ondersteunend aan het maken van webinhoud.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding, in verschillende combinaties en met verschillende accenten, al bestaat. De smalle opzet van de voorgenomen Ad, puur gericht op online communicatie, is daarbinnen een vernieuwend aspect. Aangezien de inhoud van de opleiding al bestaat, is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

De commissie merkt op dat de Ad Online Contentcreator een Nederlandstalige Ad is, gericht op een Nederlandstalige instroomdoelgroep en arbeidsmarkt. Om die reden adviseert de commissie om de opleiding onder een Nederlandse naam in het Croho te registreren naast de internationale naam Online Contentcreator, bijvoorbeeld digitale communicatie.

Verder merkt de commissie op dat de instelling de Ad wil registreren in het Croho onderdeel Economie. De commissie heeft in het kader van de Sectoranalyse Economie geadviseerd om alle communicatie-gerelateerde opleidingen te verplaatsen van het Croho onderdeel Economie naar het Croho onderdeel Taal en cultuur. Aangezien afgestudeerden van de voorgenomen Ad Online Contentcreator kunnen doorstromen in de bachelor Communicatie adviseert de commissie dat deze Ad, net als alle andere Communicatie-opleidingen, wordt verplaatst naar het Croho onderdeel Taal en cultuur.

pagina 3 van 7 *Beoordeling criterium b Beleidsregel*

Aanvrager stelt dat de opleiding Online Contentcreator aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

**Beoordeling maatschappelijke behoefte**

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager naar de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 van het departement van OCW (De waarde(n) van weten, 2015) en de Kamerbrief over de invoering van de Ad als zelfstandige opleiding (5 juni 2015), de Noordelijke Innovatie Agenda 2014-2020, de Kennisagenda Fryslân 2015-2025 en het Sectorplan Noord 2010-2015. Dit sectorplan is inmiddels verlopen.

In de Strategische Agenda is aangegeven dat de Ad een belangrijke uitbreiding van het opleidingsaanbod is, omdat de tweejarige Ad een aantrekkelijk alternatief is voor diegenen voor wie de overgang naar een vierjarige bachelor te groot is (p. 53). In de Kamerbrief waarin de Minister van OCW aangeeft dat de Ad een zelfstandige positie krijgt is deze boodschap bevestigd (p. 2).

In de Noordelijke Innovatie Agenda, ondersteund door de rijksoverheid en mede gebaseerd op de doelstellingen in de Europese onderzoeksagenda Horizon 2020, ligt de nadruk op ontwikkeling van het MKB in de Noordelijke provincies. Volgens aanvrager kan de voorgenomen Ad Online Contentcreator daar een bijdrage aan leveren omdat afgestudeerden mkb ondernemers kunnen helpen zich online te profileren. Een zelfde redenering hanteert aanvrager bij de verwijzing naar de door de rijksoverheid erkende Kennisagenda Fryslân, waarin de speerpunten Dairy, Watertechnologie en Toerisme & Recreatie zijn opgenomen. De commissie vindt de relatie tussen de beide agenda's en de inhoud van de voorgenomen Ad te diffuus om te kunnen stellen dat de Ad Online Contentcreator een bijdrage levert aan de doelstellingen van die agenda's.

De commissie concludeert op grond van de aansluiting van de Ad Online Contentcreator op de Strategische Agenda dat de aanvraag beantwoordt aan een maatschappelijke behoefte.

**Beoordeling arbeidsmarktbehoefte**

Aanvrager beargumenteert de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Online Contentcreator aan de hand van gegevens uit ROA's database AIS, de UWV website [www.arbeidsmarkt cijfers.nl](http://www.arbeidsmarkt cijfers.nl) en een arbeidsmarktonderzoek dat aanvrager in november 2017 heeft laten uitvoeren door onderzoeksbureau Hobéon.

In ROA's database AIS zijn twee beroepsgroepen relevant voor de Ad Online Contentcreator: Adviseur marketing, pr en sales en Grafisch vormgevers en productontwerpers. ROA geeft aan dat voor de beroepsgroep Adviseurs marketing, pr en sales enige knelpunten worden verwacht in de personeelsvoorziening. Voor de beroepsgroep Grafisch vormgevers en productontwerpers verwacht ROA grote knelpunten in de periode tot 2022.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Grafisch vormgevers en productontwerpers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		5600	11	1.8	hoog
Grafisch vormgevers en productontwerpers	verwachte vervangingsvraag tot 2022		4000	8	1.3	erg laag
Grafisch vormgevers en productontwerpers	verwachte baanopeningen tot 2022		9700	19	2.9	gemiddeld
Grafisch vormgevers en productontwerpers	ITKB knelpunten beroepsgroep in 2022	0.84				groot
Adviseurs marketing, public relations en sales	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		6700	5	0.8	gemiddeld
Adviseurs marketing, public relations en sales	verwachte vervangingsvraag tot 2022		7700	6	0.9	erg laag
Adviseurs marketing, public relations en sales	verwachte baanopeningen tot 2022		14400	10	1.6	erg laag
Adviseurs marketing, public relations en sales	ITKB knelpunten beroepsgroep in 2022	0.89				enige

Bron: ROA, AIS

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Grafisch vormgevers en productontwerpers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		3500	7	1.1	gemiddeld
Grafisch vormgevers en productontwerpers	verwachte vervangingsvraag tot 2020		2700	5	0.9	erg laag
Grafisch vormgevers en productontwerpers	verwachte baanopeningen tot 2020		6300	12	1.9	erg laag
Grafisch vormgevers en productontwerpers	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2020	0.9				enige

Bron: ROA, AIS

Aanvrager heeft op de UWW site [arbeidsmarkt cijfers.nl](http://arbeidsmarkt cijfers.nl) de spanningsindicator voor de beroepsgroep Adviseurs marketing, pr en sales in de regio Noord-Nederland geraadpleegd. Het UWW classificeert de arbeidsmarktspanning als gemiddeld. Deze is in de periode 2016-2017 wel groter geworden (van 0.94 naar 1,20). De vraag naar medewerkers binnen deze beroepsgroep stijgt dus licht.

Hobéon heeft de kwalitatieve en kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo Ad Online Contentcreator onderzocht middels twee werkveldbijeenkomsten, een vragenlijst en deskresearch. De werkveldbijeenkomsten werden gehouden met 22 deelnemers die werken in de communicatiebranche of in een (online) communicatiefunctie bij een bedrijf of overheidsorganisatie. 19 van de 22 deelnemers hebben vervolgens de enquête ingevuld. De resultaten van de enquête zijn slechts indicatief gezien het geringe aantal respondenten.

Uit de werkveldbijeenkomsten komt naar voren dat de deelnemers signaleren dat digitale-communicatiemedewerkers schaars zijn. Men mist ook de schakel tussen de maker (mbo niveau) en de communicatiestrategie (hbo bachelor). De resultaten van de vragenlijst geven aan dat de 19 respondenten binnen de eigen organisatie verwachten dat 35 tot 89 afgestudeerden Ad'ers Online Contentcreator nodig zijn en dat die behoefte verder zal groeien. De respondenten geven ook aan dat, als deze opleiding ook in deeltijd aangeboden zou worden, een aantal zittende medewerkers in aanmerking zou komen om deze opleiding te volgen.

Het deskresearch is hoofdzakelijk gebaseerd op gegevens van Yacht uit 2017 en van International Communication Consultancy Organisation uit 2017. Uit data van Yacht blijkt dat het aantal vacatures voor marketing- en communicatiemedewerkers in het laatste kwartaal van 23% gestegen is en dat daarbij het zwaartepunt ligt op vacatures voor online communicatiemedewerkers. Dit geeft een positieve indicatie van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad. De commissie constateert op grond van het bovenstaande dat aanvrager het bestaan van een kleine arbeidsmarktbehoefte aannemelijk heeft gemaakt.

pagina 5 van 7 De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en dat aanvrager het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte aannemelijk heeft gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

*Beoordeling criterium c Beleidsregel*

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister een zestal zwaartepunten vastgelegd, te weten Educatie en jeugd, Water, Concurrentiekracht MKB, Veiligheid, Duurzame ontwikkeling en Healthy Ageing. De voorgenomen Ad Online Contentcreator sluit volgens aanvrager aan op het zwaartepunt Concurrentiekracht MKB omdat digitale communicatiemedewerkers ondernemers in het midden- en kleinbedrijf kunnen ondersteunen door zich digitaal te profileren. De commissie vindt de relatie tussen de inhoud van de voorgenomen Ad en het zwaartepunt onvoldoende om te oordelen dat de opleiding aansluit op dit zwaartepunt. Aangezien de opleiding niet aansluit op de prestatieafspraken dient de aanvraag te voldoen aan alle elementen van criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Vanaf 27 november 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de NHL om de hbo Ad Online Contentcreator in Leeuwarden aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de verwante bekostigde Ad opleidingen Crossmediale Communicatie. De verwante bekostigde Ad's Communicatie en Creative Media professional zijn nog niet gestart. De instroom in de verwante onbekostigde opleidingen Marketingcommunicatie, Mediadesign en Online Marketing & Sales is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen jaren fors.

opleiding	instelling	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/2016	2016/2017
hbo Ad Crossmediale Communicatie	Hogeschool Rotterdam	0	0	0	32	112	163
hbo Ad Crossmediale Communicatie	Inholland	56	69	125	120	91	114
eerstejaars instroom	totaal.	56	69	125	152	203	277

Bron: BronHO

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een enquête onder studenten van relevante opleidingen bij ROC's in de regio, de uitval van mbo leerlingen uit de bacheloropleiding Communicatie en een interessepeiling van Hobéon. Aanvrager verwacht dat in het eerste jaar 25 studenten zullen instromen, in enkele jaren oplopend naar 50 studenten per jaar. Deze instroom zal volgens aanvrager mogelijk deels ten koste gaan van de instroom in de eigen bacheloropleiding Communicatie. Aanvrager ziet dat als een pluspunt, omdat daardoor mogelijk het studiesucces van de bachelor wordt verhoogd. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding Online Contentcreator wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.



**Commissie  
Doelmatigheid  
Hoger Onderwijs**

pagina 6 van 7 Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur in Leeuwarden. De NHL biedt in Leeuwarden reeds de hbo bacheloropleiding Communicatie aan. Na de fusie met Stenden Hogeschool worden de hbo Ad Creative Media Professional en de hbo bachelor Creative Business aan het palet aan communicatie-opleidingen toegevoegd, naast diverse masteropleidingen op communicatiegebied. De NHL werkt in het kader van een master Communication Management met de Helia University of Applied Sciences in Helsinki. Er wordt samengewerkt met de onderzoeksgroep Smart Business binnen het Instituut Economie en Management, met het RAAK project Ruimte voor dialoog waarin aandacht wordt besteed aan de inzet van social media in de kunstensector en er bestaan goede contacten met toeleverende ROC's in de regio.

Vestiging van de opleiding in Leeuwarden heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Ad opleiding Online Contentcreator in Leeuwarden te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann  
voorzitter



**Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding**

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken<sup>1</sup>, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

---

<sup>1</sup> In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.